

Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 29 hallituksen esityksestä laeiksi sairausvakuutuslain 5 ja 5 b §:n ja kansanterveyslain voimaanpanosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunta on 30 päivänä syyskuuta 1988 lähettänyt sosiaalivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 131 laeiksi sairausvakuutuslain 5 ja 5 b §:n ja kansanterveyslain voimaanpanosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta.

Sosiaalivaliokunta on tässä yhteydessä ottanut käsiteltäväksi myös eduskunnan 14 päivänä lokakuuta 1988 valiokuntaan lähettämän ed. Stenius-Kaukosen ym. lakialoitteen n:o 97 laeiksi sairausvakuutuslain ja kansanterveyslain voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta ja eduskunnan 3 päivänä toukokuuta 1988 valiokuntaan lähettämän ed. Moilasen ym. toivomusaloitteen n:o 732 hammashoidon saattamisesta sairausvakuutuskorvauksen piiriin.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina nuorempi hallitussihteeri Anja Kaisalo sosiaali- ja terveysministeriöstä, apulaisosastopäällikkö Helmer Nordling lääkintöhallituksesta, osastopäällikkö Kaarina Ronkainen Kansaneläkelaitoksesta, terveysasiainsihteeri Matti Laiho Suomen Kaupunkiliitosta, toimistopäällikkö Olli Kervola Suomen Kunnallislitosta, jaostopäällikkö Erik Nylund Finlands svenska kommunförbundista, rahoitusjohtaja Teuvo Tuominen Suomen hammaslääkäriliitosta ja apulaisylilääkäri Aarre Eräpohja Palokan kansanterveystyön kuntainliitosta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan sairausvakuutuslain perusteella korvattavan hammaslääkärin suorittaman järjestelmällisen hammashuollon periaatteita noudattavan, suun ja hampaiden tutkimukseen ja hoitoon oikeutettujen ja vakuutettujen piiriä laajennettavaksi kahdella ikäluokalla. Korvaukseen olisivat oikeutettuja vuonna 1958 ja sen jälkeen syntyneet vakuutetut. Kansanterveyslain voimaanpanosta annetun lain muuttamisella ulotetaan terveyskeskuksen antama maksuton tai alennettu maksuun annettava hampaiden tutkimus ja

hoito koskemaan vuonna 1958 ja sen jälkeen syntyneitä kunnan asukkaita. Muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.1989. Esitys liittyy valtion tulo- ja menoarvioesitykseen vuodelle 1989.

Lakialoitteessa n:o 97 ehdotetaan sairausvakuutuksella korvattavaksi muun sairauden kuin hammassairauden hoidon aiheuttama hammassairaus ja laajennettavaksi hammashuollon korvausta vuonna 1955 ja sen jälkeen syntyneille vakuutetuille. Vastaavasti kansanterveyslain maksuton hampaiden tutkimus ja ehkäisevä hoito ja alennettu maksuun annettava hoito ehdotetaan ulotettavaksi vuonna 1955 ja sen jälkeen syntyneisiin. Kuntien korvaukset sairausvakuutusrahastoille ehdotetaan kumottavaksi.

Toivomusaloitteessa n:o 732 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimiin sairausvakuutuslain muuttamiseksi niin, että hammashoito kokonaisuudessaan saatettaisiin sairausvakuutuskorvauksen piiriin.

Valiokunta pitää tärkeänä, että kaikki aikuiset vuoteen 2000 mennessä saavat kohtuullisin kustannuksin hammashuollon asuinpaikasta ja tuloista riippumatta.

Valiokunta edellyttää, että hallitus jo vuoden 1990 tulo- ja menoarvioon liittyen selvittää, onko tarkoituksenmukaista, että kunnat osallistuvat sairausvakuutuksen kustannuksiin hammashuollon osalta. Selvityksessä on otettava huomioon kuntien mahdollisuudet hammashuollon kehittämiseen, jos kustannuksiin osallistuminen puretaan, ja sosiaalivakuutuksen yleinen kustannusvastuun järjestelmä. Samoin työterveyshuoltona järjestetyn hammashuollon korvaaminen on selvítettävä. Tavoitteena tulee olla hammashuollon kokonaisuutta mahdollisimman hyvin palvelevan järjestelmän ja kustannustenjaon aikaansaaminen.

Eräissä tapauksissa muun sairauden kuin

hammassairauden hoito aiheuttaa hammassairauden. Tällaisissa tilanteissa tulee hammassairauden hoidon korvaus saattaa sairausvakuutuksen piiriin.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä sosiaalivaliokunta pitää ehdotettuja lainmuutoksia tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina. Näin ollen sosiaalivaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset hyväksyttäisiin muuttamattomina.

Helsingissä 16 päivänä marraskuuta 1988

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Skinari ja jäsenet Ala-Harja, Alaranta, Kankaanniemi, Kärhä (osittain), Mäkelä, Nordman,

Edelleen sosiaalivaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakialoitteeseen n:o 97 sisältyvät lakiehdotukset hylättäisiin.

Vielä sosiaalivaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että toivomusaloite n:o 732 hylättäisiin.

Rantanen, Rinne, Stenius-Kaukonen, Taina, Törnqvist (osittain) ja Väistö sekä varajäsenet Andersson ja Kuuskoski-Vikatmaa.

Vastalause

Kaikki sosiaalivaliokunnassa kuullut asian tuntijat totesivat yksiselitteisesti, että tämän vuoden alusta voimaan tullut laki, jonka mukaan kunnat joutuvat korvaamaan sairausvakuutusrahastolle yksityishammaslääkärin palveluja käyttäneiden, järjestelmällisen hammashoidon piiriin kuuluvien ikäluokkien hammashoidosta saamat korvaukset, on byrokraattisuudessaan täysin epäonnistunut. Valiokunta tyytyi edelleen vain edellyttämään hallitukselta asian selvittämistä. Mielestämme epäkohdan korjaamisessa tarvitaan välittömiä korjauksia ja siksi esitämme, että sairausvakuutuslain 59 §:n 6 momentti kumottaisiin.

Jo viime syksynä lääkintöhallituksen edustajat ilmoittivat, että kaikkien ikäluokkien saataminen järjestelmällisen hammashoidon piiriin vuoteen 2000 mennessä edellyttää, että järjestelmää laajennetaan kolme ikäluokkaa kerrallaan. Tänä vuonna otettiin kuitenkin

vain yksi uusi ikäluokka hammashoidon piiriin ja nyt hallitus esittää hammashoidon laajentamista kahdella ikäluokalla. Jotta tavoitteessa pysyttäisiin, täytyisi ensi vuonna hammashoitoa laajentaa viidellä ikäluokalla eli koskemaan vuonna 1955 ja sen jälkeen syntyneitä.

Pidämme välttämättömänä, että terveyskeskusten resurssit järjestelmällisen hammashoidon järjestämiseksi turvataan.

On hyvä, että valiokunnan mielestä sairausvakuutuslakia tulee korjata siten, että muun sairauden aiheuttama hammassairaus voitaisiin korvata. Mielestämme korjaus olisi voitu tehdä lakiin jo nyt, joten esitämme sitä tarkoittavan lisäyksen 5 §:ään.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset hyväksyttäisiin näin kuuluvina:

1.

Laki

sairausvakuutuslain (poist.) muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun sairausvakuutuslain 59 §:n 6 momentti, sellaisena se on 23 päivänä joulukuuta 1987 annetussa laissa (1109/87), sekä muutetaan (poist.) 5 §:n 2 momentti ja 5 b §:n 1 momentin johdantokappale, sellaisina kuin ne ovat mainitussa 23 päivänä joulukuuta 1987 annetussa laissa, sekä lisätään 5 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyiset 3 ja 4 momentti siirtyvät 4 ja 5 momentiksi, seuraavasti:

5 §

Mitä edellä on säädetty sairaanhoidon korvaamisesta, sovelletaan vastaavasti hammassairauksiin, jos kysymyksessä on muun sairauden kuin hammassairauden

- 1) parantamiseksi välttämätön hoito tai
- 2) hoidon aiheuttama hammassairaus.

Hammashuollon korvaamisesta sairaanhoidona vuonna 1955 ja sen jälkeen syntyneille vakuutetuille säädetään 5 b §:ssä.

5 b §

Sairaanhoitona korvataan sen lisäksi, mitä 5 §:n 2 momentissa on säädetty, vuonna 1955 ja sen jälkeen syntyneille vakuutetuille:

Voimaantulosäännös

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

2.

Laki

kansanterveyslain voimaannpanosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kansanterveyslain voimaannpanosta 28 päivänä tammikuuta 1972 annetun lain 3 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 23 päivänä joulukuuta 1987 annetussa laissa (1111/87), näin kuuluvaksi:

3 §

Alle 17-vuotiaiden kunnan asukkaiden kansanterveyslain 14 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu hampaiden tutkimus ja hoito on siten maksuton kuin sanotun lain 21 §:ssä säädetään. Vuonna 1955 tai sen jälkeen syntyneiden kunnan asukkaiden kansanterveyslain 14 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu hampaiden tutkimus ja hoito on maksutonta sikäli kuin ne koskevat hampaiden tutkimusta ja ehkäisevää hoitoa. Muilta osin peritään 60 prosenttia asetuksella vahvistetuista potilailta perittävistä maksuista ja korvauksista siten

kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Mitä edellä on säädetty vuonna 1955 tai sen jälkeen syntyneistä kunnan asukkaista, koskee myös mainittuna vuonna tai sen jälkeen syntyneitä kunnan alueella sijaitsevia kansanterveysasetuksen 7 a §:ssä mainittujen oppilaitosten opiskelijoita ja kansanterveysasetuksen 7 b §:ssä tarkoitettujen kaupunkien merimiesterveys-huoltoon oikeutettuja henkilöitä.

Voimaantulosäännös

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

Helsingissä 16 päivänä marraskuuta 1988

Marjatta Stenius-Kaukonen

Claes Andersson

Toimi Kankaanniemi

